

# Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 131.

Anden Session.

40de Møde.

Mandagen den 2den December.

(Fortset.)

**Sørensen** (forts.) Nu spørger jeg: om dog ikke Billighed i høj Grad taler for, at denne Grund-eier, hvis Grund er forbedret ved Bygning, ved Drift og ved Dvægbesætning til en saadan forøget Værdi, om han ikke skylder den Familie, der har fremdragt alt dette ved egne Midler, nogen Erkjendtlighed, nogen Erstatning, naar den skal fratræde under saadanne Vilkaar, at han faaer meget højere Værdi, end han overlod den til, ja, om han ikke skylder Erkjendtlighed, om han ikke skylder Fæsterens Efterladte nogen Deel i denne Production, som dog er deres Eiendom, saalange de ere i Besiddelse deraf? Seer man derimod hen a lene til den anden Side, som man dog virkelig ikke bør, og siger: Hvorfor skulle de ikke have uindskrænket Ret til deres Eiendom, hvorfor skulle Lehnbesidderen ikke have Dispositionsret til at sælge til hvem, han vil, uden videre, hvad kommer det Staten ved? saa svarer jeg hertil: ja, det kommer Staten ved, det har engang kommet Staten ved at overtage disse Godser til sin Besyttelse, til sin Lovgivnings Baretægt, og har det kommet Staten ved at overtage dem og hele Opfigten overeensstemmende med denne Lovgivning, da maa det virkelig ogsaa komme Staten ved, naar Op-løsningen skal skee, at see paa, at alle vedkom-mende Parter og Personer skee lige Ret og Fyldest. Nu er jeg vis paa, at slet ingen billigteknende Fideicommissbestidder vilde have det Allermindste imod at give den fratradende Fæstefamilie denne Godtgjorelse, som her staaer, naar Stedet folgtes til en fremmed Kjøber til højeste Bud; men, saa vil man hertil svare, ja, derfor skal han ikke ved Lov tvinges dertil,

thi frivillig Godtgjorelse er en anden Sag. — Jeg siger: Vel, men hvorfor give vi Love? dog vel ikke for de Frivilliges Skyld, for at de skulde forhindres i at gjøre godt, men vi give Love, mener jeg, for at forhindre Ondt af de Uvillige, for at sætte et Vaand og en Modvagt mod de Uvilliges Vilkaarlighed. Der er i den hele Fideicommissoprettelse og Bestaaen og nu Op-løsning Saameget for Lovgivningen at varetage, at, naar man blot seer hen til, hvad der er gjort gjældende i dette Lovforslag og hvad Afstemningen hidtil har vedtaget — nemlig blot seer hen til, og vedtager Bestidderens Ønske om at de kunne faae uhindret Salgsret ved Fæstledighed til den Høistbydende, og Folkets Repræsentanter her sige kun ja dertil, da er det vist og sandt, at vi her, som Folkets Repræsentanter, der søle, at vi ogsaa repræsentere Fæsterne og Fæster-nes lovlige Besiddelses- og Besyttelsesret, maadeligt opfylde vort Kald, hvis vi ikke sige Nei dertil.

**Fsberning:** Jeg har vistnok nu kun ringe Haab om at kunne bidrage væsentligt til at sætte dette Forslag igjennem; deels er Liden:skreden temmelig langt frem, deels synes man allerede at have gjort sig saa fortrolt med Tanken om, hvad dette Lovforslag kan virke nyttigt og godt, at man for enhver Priis skulde ønske det sat igjennem, og dog holder jeg for, at det er saa vigtigt, endnu ved denne sidste Tilfoining at prøve paa, at give Loven en saadan Skikkelse, at den virkelig kan blive velgjorende, at jeg ikke troer at burde afstaae fra dette Forsøg. Jeg vil isærdeleshed gaae løs paa at oplyse, at den ærede Drøfser har taget feil, naar han har forverlet dette Forslag med det, en tidligere Indenrigsminister under visse Forudsætninger havde gjort til en Com-mission, hvis Formaal det var, at udfinde en